

Тема: «Театр корифеїв». Розвиток драматургії. Перші театральні трупи М. Кропивницького та М. Старицького. Родина Тобілевичів та український театр. Популярність «театру корифеїв» в Україні та за її межами.

Розвиток театального мистецтва в Україні до 90-х років XIX століття

1. Коренями сягало у сиву давнину. Брало початок з фольклору і наявні елементи лицедійства: слова, мелодія, танець.

2. У Київській Русі започатковано примітивний театр — потішні видовища на майданах та базарах.

3. У кінці XVII — першій половині XVIII ст. популяризаторами своєрідного театру стали студенти Києво-Могилянської академії, які заробляли на життя, ставлячи інтермедійні вистави (так званий „вертеп”).

4. У XIX столітті було створено всі передумови для виникнення нового театру:

а) реалістична гра російського актора М.Щепкіна та українського К.Соленика;

б) поява українських драматичних творів І.Котляревського, Г.Квітки-Основ'яненка, Кобзаря;

в) спроба поставити українські драми в столиці Російської імперії Є.Гребінкою та інших містах Я.Кухаренком.

5. На західноукраїнських землях українські вистави з'являються в 1848 році, а в 1864 році при львівському товаристві „Руська бесіда” організовується постійна театральна трупа, яка гастролювала в містах Галичини й Буковини. Її репертуар був строкатим і низькопробним.

6. У кінці 70-х років українське аматорське мистецтво набрало виразних суспільно-громадських функцій, сприяло піднесенню національної свідомості народу. Цей театр називали „театром корифеїв”.

7. Восени 1882 року М.Кропивницький створює у Єлисаветграді українську професійну трупу (перший професійний театр), до якого ввійшли М.Заньковецька, О.Вірина, М.Садовський, І.Карпенко-Карий, П.Саксаганський, М.Садовська-Барілотті, М.Старицький.

8. У 1885 році театральна трупа розділилася: трупа М.Старицького і трупа М.Кропивницького.

Характеристика першого професійного театру в Україні

1. Створений в 1882 році Марком Кропивницьким в Єлисаветграді.

2. До складу театру ввійшли:

- Марія Заньковецька;
- Олександра Вірина;
- Микола Садовський;
- Іван Карпенко-Карий;
- Панас Саксаганський;
- Марія Садовська-Барілотті.

3. Організував оркестр та матеріально допомагав Михайло Старицький.

4. Українському професійному театру довелося зіткнутися з труднощами:

- продовжував діяти Емський указ 1876 року, за яким заборонялося сценічні вистави українською мовою і друкування нею текстів до музичних нот;
- суворому цензурному контролю підлягали твори драматургів;
- заборонялося порушувати проблеми соціального характеру, відображати національно-визвольний рух народу;
- українські трупи не мали права інсценізувати п'єси іноземних авторів;
- винятково важка матеріальна скрута;
- трупа, не маючи постійного приміщення, змушена була переїжджати з міста у місто;
- вистави влаштовували у непристосованих приміщеннях;
- не вистачало костюмів, декорацій, музичних інструментів;
- автори жили впроголодь у незатишних номерах готелів, страждали від безперервних мандрювань.

5. Український театр був музично-драматичним.

Теорія літератури

Драматургія – сукупність драматичних творів певного письменника, народу, історичної епохи.

Драма – літературний рід, що зображує дійсність безпосередньо через висловлювання та дію самих персонажів.

Жанри:

- ☐ *трагедія* - це драматичний твір, в основу якого покладено дуже гострий, непримиренний конфлікт, у якому герой потрапляє в безвихідне становище, вступає в нерівну боротьбу й часто гине (Михайло Старицький „Оборона Буші”, Іван Карпенко-Карий „Сава Чалий”);
- ☐ *комедія* – це драматичний твір, у якому сатиричними й гумористичними засобами відображаються смішні сторони життя, висміюються негативні риси в поведінці людей (Іван Карпенко-Карий „Сто тисяч”, „Хазяїн”, Микола Куліш „Мина Мазайло”);
- ☐ *драма* – це п'єса, що змальовує складний серйозний конфлікт, напружену боротьбу між дійовими особами. Драми можуть відображати найрізноманітніші сфери життя: історичні, соціально-побутові, міфологічні, релігійні, політичні, етнографічні тощо. (Леся Українка „Блакитна троянда”, Тарас Шевченко „Назар Стодоля”, Михайло Старицький „Маруся Богуславка”);

драматична поема – це п'єса, написана поетичною мовою (Леся Українка „Бояриня”, Іван Кочерга „Свіччине весілля”).

Домашня робота:

Заповніть таблицю в зошиті

Розвиток української драматургії й театру другої половини XIX ст.

Театральні трупи 70-90-х рр. XIXст.	Найвідоміші майстри сцени	Тогочасні композитори та їхні твори	Тематика і проблематика драматичних творів	Основні риси драматургії тієї доби